

IT-TIENI SENA

MALTI

HIN: SAGHTEJN

Isem: _____

Klassi: _____

ISTRUZZJONIJIET LILL-ISTUDENTI:

1. Wieġeb il-mistoqsijiet kollha kif mitlub/a.
2. Ortografija, punteggjatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajbin jgħinuk biex tikseb riżultati aħjar.

GĦALL-UŻU TAL-GĦALLIEMA

SKEMA TA' MARKI

Mistoqsija	A	B	C	D	E	F(i)	F(ii)	G	Total
Marki	9	28	6	6	6	13	12	20	100
Marki tal-istudent/a									

KUMMENTI

Aqra sewwa s-silta u wieġeb il-mistoqsijiet dwarha.

IL-GAZZETTI

Hawn Malta għandna gazzetti li joħorġu kuljum jew darba fil-ġimgħa. Xi wħud huma bl-Ingliż filwaqt li oħrajn huma bil-Malti. Barra minn hekk nistgħu nixtru wkoll gazzetti li jiġu minn barra minn Malta. (par. 1)

Fil-gazzetti nsibu aħbarijiet, kemm lokali kif ukoll ta' barra, kitbiet dwar suġġetti differenti, aħbarijiet dwar l-isports, tagħrif dwar il-films li jkunu fiċ-ċinema, tagħrif dwar il-programmi tat-televixin u tar-radju u t-tbassir tat-temp. (par. 2)

F'kull gazzetta nsibu r-reklami. Min jagħmel reklam fil-gazzetta jhallas il-flus u b'hekk il-gazzetta tkun tista' tinbiegħ b'irħis. Barra minn hekk min jagħmel ir-reklam ikun qiegħed juri x'għandu għall-bejgħ lil daww kollha li jaqraw il-gazzetta u min jara r-reklam isir jaf x'hawn li jista' jixtri. (par. 3)

Paġna interessanti li nsibu f'kull gazzetta hija l-paġna tal-ittri. Kull min irid jista' jikteb ittra lill-editur tal-gazzetta u din tidher f'din il-paġna. Naturalment jiddeciedi l-editur jekk din l-ittra għandhiex tidher jew le. (par. 4)

Fost daww li għandhom x'jaqsmu mal-pubblikazzjoni tal-gazzetta, hemm l-editur li jieħu ħsieb ix-xogħol kollu, ir-reporters li jiġbru l-aħbarijiet, daww li jiktbu xi artikli, daww li jieħdu ħsieb it-tqassim tal-gazzetta u jlestu l-paġni fuq il-kompjuter, l-istampatur li jistampa l-gazzetta u fl-aħħarnett daww li jqassmuha fil-ħwienet kmieni filgħodu. Bix-xogħol ta' dawn kollha u oħrajn magħhom, aħna nistgħu naqraw il-gazzetti kull filgħodu fil-kumdità tad-djar tagħna. (par. 5)

Hija ħaġa tajba li nidraw minn meta nkunu żgħar naqraw xi gazzetta, rivista jew magazin li qiegħed apposta għalina. Minn dawn nitgħallmu ħafna affarijiet li jgħinuna biex niżviluppaw lilna nfusna. Fuq kollox ftakru, li min jaqra jitgħalliem. (par. 6)

(Addattament minn kitba ta' Charles Casha)

A. FEHIM IT-TEST

(9 marki)

1. Kull meta joħorġu l-gazzetti f'Malta?

_____ (1)

2. B'liema lingwi joħorġu l-gazzetti f'Malta?

3. Fil-gazzetti nsibu kitbiet varji. Semmi tnejn minnhom. (par. 2)

- a. _____
- b. _____ (2)

4. Għalxiex iservu r-reklami? (Agħti raġuni waħda.)

5. Min jista' jikteb ittra lill-editor?

6. Semmi tnejn minn dawk li għandhom x'jaqsmu mal-pubblikazzjoni tal-gazzetta.

- a. _____
- b. _____ (2)

7. Għaliex hu tajjeb li mindu nkunu żgħar nidraw naqraw xi gazzetta tajba għalina?

B. GĦARFIEN IL-LINGWA

(28 marka)

(i) ANALIŻI TESTWALI

a. dawk li **jqassmuha** fil-ħwienet (par. 5)

Il-pronom **ha** meħmuż mal-verb **jqassmu** qiegħed jirreferi għall-

b. Il-kelma **għalina** hi magħmula minn:

għali + na ☐ għal + i + na ☐ għal + na ☐ (1)

ċ. Il-verb **ftakru** fl-aħħar sentenza hu miktub:

fil-Perfett ☐ fl-Imperfett ☐ fl-Imperattiv ☐ (1)

(ii) LESSIKU / VOKABULARJU

Mis-silta sib kliem li jfisser l-istess bħal dan:

- a. tal-post (par. 2) _____
- b. informazzjoni (par. 2) _____
- ċ. b'inqas spejjeż (par. 3) _____
- d. mal-istampar (par. 5) _____ (4)

(iii) GRAMMATIKA U MORFOLOĠIJA

a. Għaqqad kolonna ma' oħra u nizzel l-ittra isfel.

1. Imisshom	a. Verb kwadrilitteru
2. Jikkontrolla	b. Verb trux
3. Fexfex	ċ. Verb Dgħajjed Moħfi
4. tar	d. Verb ta' oriġini Ingliża
5. Ipparkja	e. Verb ta' oriġini Rumanza

1	2	3	4	5

(5)

b. Aqleb dawn iż-żewġ sentenzi dwar Ġużi Zammit u minflok agħmilhom jirreferu għal Ġużi Zammit kien figura importanti fir-raħal ta' Ħal Mula. Huwa kien magħruf ma' kulħadd. Ġuża Zammit _____

(3)

ċ. Oħroġ Nomi minn dawn il-Verbi

(i) marad _____

(ii) sellem _____

(2)

d. Sib it-tajba ☒

1. Baqar	☐ Nom Kollettiv
	☐ Nom fil-Plural
	☐ Nom fl-Għadd Imtenni
2. Idejn	☐ Nom Kollettiv
	☐ Nom fil-Plural
	☐ Nom fl-Għadd Imtenni
3. Kotba	☐ Plural Shiħ
	☐ Plural Miksur
	☐ Plural tal-Plural

(3)

e. Biddel in-numri fi kliem.

4 itfal _____

3 ibniet _____

10 iħbieb _____

(3)

(Taħriġ meħud minn **Oħroġ il-Għerf 2** Grammatika bil-Livelli)

(iv) SINTASSI / SENTENZI

a. Għaqqad dawn iż-żewġ sentenzi mingħajr ma tuża l-kelma **u**.

Min jagħmel ir-reklami fil-gazzetta jhallas il-flus. B'hekk il-gazzetta tkun tista' tinbiegħ b'irħis.

_____ (2)

b. Ikteb din is-sentenza mod ieħor mingħajr ma tibdel it-tifsira.

Paġna interessanti li nsibu f'kull gazzetta hija l-paġna tal-ittri.

Il-paġna tal-ittri _____
_____ (2)

Ċ. L-ASPETT SIMBOLIKU FL-ISFOND LINGWISTIKU POPOLARI

(6 marki)

QWIEL U IDJOMI

a. Komplidawn il-qwiel billi tagħzel il-kelma t-tajba.

1. Naħqa ta' _____ qatt ma telgħet is-sema. (ħmar, ziemel, gendus) (1)

2. Dak li jixtri l-ħut fil-baħar jieklu _____. (frisk, jfuħ, jinten) (1)

b. Ikteb sentenza b'kull idjoma biex turi li taf xi tfisser.

1. ħabib tal-qalb

_____ (2)

2. qaddis miexi fl-art

_____ (2)

D. FIĦLIET FIL-MALTI KOMUNIKATTIV

Il-mamà kellha bżonn toħroġ u fiġliet ma' żewġ fiġliet iżgħar minnek. Qaltlek biex għaliq xi l-erbgħa tagħmel it-tè. Imla l-vojt biex ikollok l-istruzzjonijiet kif tagħmel it-tè.

1. _____ l-kitla tat-tè għal tliet persuni.
2. Ipplaggja l-kitla u _____ l-ilma jiftaħ jagħli.
3. _____ *teabag* f'kull kikkra u _____ l-miżjun fil-kikkri.
4. _____ t-*teabag* mill-kikkra.
5. _____ iz-zokkor u l-ħalib.

E. TIFTIX / TRAWWIM KULTURALI – SEHEM IL-MALTI FIL-KULTURA

(6 marki)

- a. X'jismu / X'jisimha l-persunaġġ Malti li studjajt dwaru / dwarha din is-sena?

_____ (1)

- b. Għalxiex baqa' / baqgħet magħruf / a?

_____ (1)

- ċ. Ikteb madwar 20 kelma dwaru / dwarha.

_____ (4)

F. LETTERATURA

(25 marka)

(i) POEŻIJA: NADRIET 2**BALLATA** ta' Rużar Briffa

Hekk jgħid il-lehen kiebi;
ilu s-snin ma jehda qatt;
dratu n-nies, 'mma kull fl-għaxija
tmur titniehed qalb kulħadd.

1. Immarka t-tajba.

a. Din il-poeżija hija (narrattiva, argumentattiva, deskrittiva).

b. Din il-ġrajja seħħet fi żmien (il-Frañċiżi, il-Kavallieri, l-Ingliżi).

ċ. Din il-poeżija hi komposta minn (terzini, sestini, kwartini).

(1)

d. *Hekk jgħid il-lehen kiebi.*

F'dan il-vers għandna (apostrofi, personifikazzjoni, similitudni).

(1)

e. Mill-istrofa mogħtija sib żewġ kelmiet li jirrimaw.

_____ u _____

(1)

2. Qabbel kolonna A ma' kolonna B billi tikteb l-ittri fil-kaxxa ta' taħt:

	Kolonna A		Kolonna B
1.	Fil-poeżija Ġejja x-Xita	a.	hi poeżija konċiża.
2.	Fil-poeżija It-Tokki tal-Paternoster	b.	hi sunett.
3.	Il-poeżija Wied Qirda	ċ.	jissemmeu ħafna annimali.
4.	Il-Ħajku	d.	jissemmeu l-għefiered.

1	2	3	4

(4)

3. Aktar Nadriet Poetiċi

Agħżel poeżija minn t'hawn taħt u ikteb madwar 20 kelma dwarha.

Settembru – Wallace Ph. Gulia;
Il-Ħajt tas-Sejjieħ – Rena Balzan;
Marsaxlokk – Charles Flores

Univers Ieħor – Dun Karm;
Lejl tat-Tfulija – Ġorġ Borg;

L-isem tal-poeżija _____ ta' _____

(4)

(ii) PROŻA

a. ***Ħolm tal-Milied?*** – Trevor Żahra

Wieġeb dawn il-mistoqsijiet.

1. Għaliex il-familja tan-nanna Frangiska ma kinitx tiċċelebra l-Milied?

_____ (2)

2. X'ra Leli fil-mera tal-kamra ta' fuq?

_____ (1)

3. B'liema marda marad Leli?

_____ (1)

4. Ta' min kienet l-istatwa li kien hemm f'nofs il-presepju fil-kuritur tal-isptar?

_____ (1)

5. Liema strument kien idoqq ix-xiħ fi żmien il-Milied?

_____ (1)

b. ***Nies bla Sabar*** – Temi Zammit

Ikteb sentenza dwar kull wieħed minn dawn il-karattri.

1. Franswa`

_____ (2)

2. Pina

_____ (2)

3. Is-Sur Nin

_____ (2)

Ġ. KOMPONIMENT**(20 marka)**

Agħżel WIEĦED minn dawn u fuq karta separata ikteb madwar 200 kelma.

1. Fi ġnien pubbliku.

2. Ġurnata bla elettriku.

3. Kif inqatta' jum il-festa tar-raħal / tal-belt tiegħi.

4. Persuna li nixtieq niltaqa' magħha. (Iddeskrivi l-persuna u għid għaliex tixtieq tiltaqa' magħha / miegħu).

5. Ma kienx mument li weġibt il-*mobile*... Kompli l-istorja.